

Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

Školský vzdelávací program

PRACOVNÉ VYUČOVANIE – PESTOVATEĽSKÉ PRÁCE

Úprava časovej dotácie – zložky pestovateľské práce

Pracovné vyučovanie	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Školský vzdelávací program	0,5	0,5	0	0	0,5	1,5
Spolu	0,5	0,5	0	0	0,5	1,5

Týždenný počet hodín : 0,5 hodiny

Celkový počet hodín : 17

1. Charakteristika predmetu

Pracovné vyučovanie je zamerané na vytváranie si základných pracovných zručností v oblasti pestovania rastlín a vytvárania kladného vzťahu k životnému prostrediu.

Koncepcia vzdelávacej oblasti pracovné vyučovanie vychádza z konkrétnych situácií a žiaci sú v priamom kontakte s ľudskou činnosťou. Vzdelávacia oblasť pracovného vyučovania sa zameriava na poznávanie úžitkových aj okrasných rastlín i interiérových a exteriérových. Všetko vychádza z úplného základu poznania pôdy a jej spracovania.

2. Ciele predmetu

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativite a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu.

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili
- uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť)
- estetickému vnímaniu bezprostredného okolia žiaka

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- poznaniu významu pôdy a jej vlastností
- poznávaniu úžitkových aj okrasných rastlín – interiérových a exteriérových
- osvojeniu si poznatkov o ich pestovaní, rozmnožovaní a rýchlí
- osvojeniu si základov aranžovania a viazania kvetov
- osvojeniu si hydroponického pestovania rastlín
- poznaniu základov živočíšnej výroby a drobného chovu
- osvojeniu si poznatkov o zakladaní skalky a trávniku a ďalšej starostlivosti o ne

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaní pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia, pri pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní okrasných a kultúrnych rastlín
- získavaní pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri pestovaní rastlín.

Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

Školský vzdelávací program

3. Tematické celky

5. ročník

1. Pôda
2. Osivo a sadivo
3. Zelenina
4. Okopaniny

6. ročník

1. Pôda
2. Poľné plodiny
3. Zelenina

9.ročník

1. Okrasné sadovníctvo
2. Zelenina
3. Starostlivosť o životné prostredie

4. Požiadavky na výstup

Kompetencie žiaka

1. schopnosť uvedomiť si významu tvorby a ochrany životného prostredia
2. schopnosť rozvoja kladného vzťahu k svojej práci. Vyjadrenia svojho vlastného tvorivého nápadu a názoru a schopnosť preberať zodpovednosť za svoju prácu a názor
3. schopnosť upevňovania empatického cítenia, rozvoja vlastných morálnych a vôľových vlastností ako je systematickosť v práci, vytrvalosť
4. schopnosť estetického vnímania svojho okolia - životného prostredia
5. vytvárať pomocou vlastnej kreatívnej práce estetické školské prostredie

Pracovné kompetencie žiaka

- ♦ orientuje sa v pracovných zručnostiach a využíva skúsenosti v oblasti tvorby životného prostredia, pri pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní okrasných rastlín a drevín
- ♦ používa správne náradie pri práci s pôdou a dodržiava stanovené bezpečnostné pravidlá, plní si stanovené úlohy, vie sa adaptovať na nové podmienky
- ♦ využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastnej tvorby životného- pracovného prostredia z hľadiska funkčnosti, kreativity, zdravia, ale zároveň nachádza harmóniu s prírodou
- ♦ pristupuje zodpovedne a empaticky k tímovej práci a nesie zodpovednosť za prácu celého tímu

Žiak by mal:

- * poznať vznik pôdy a proces zvetrávania, rozdelenie pôdy a jej význam
- * poznať generatívne a vegetatívne spôsoby rozmnožovania rastlín, vedieť rozlišovať semená kultúrnych rastlín, poznať spôsoby sejby a sadenia rastlín
- * praktickou činnosťou získať zručnosti pri sejbe a vegetatívnom rozmnožovaní rastlín
- * poznať význam zeleniny, vedieť ju zatriediť do pestovateľských skupín
- * poznať a vedieť požiadavky na pestovanie zeleniny
- * poznať spôsoby zberu zeleniny a jej uskladnenie a rýchlenu

Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

Školský vzdelávací program

- * poznať negatívne účinky buriny na kultúrne rastliny, odstraňovanie buriny
- * poznať základy ovocinárstva a sadovníctva
- * vedieť určiť ovocné stromy a plody
- * poznať spôsob zberu a uskladňovania ovocia
- * praktickou činnosťou získať zručnosti pri sadení a starostlivosti o ovocné stromy a kry
- * poznať základy pestovania poľnohospodárskych plodín
- * vedieť rozlíšiť poľnohospodárske plodiny
- * poznať spôsoby žatvy poľnohospodárskych plodín
- * vedieť rozlišovať semená kultúrnych rastlín, poznať spôsoby sejby a sadenia rastlín.

5. Metódy a formy práce

Metódy a formy práce, ktoré budú motivovať a usmerňovať žiakov na vyučovaní a učení.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Formy práce

V organizovaní vyučovacieho predmetu budeme využívať tímovú prácu. Žiaci sa budú učiť vzájomne komunikovať v tíme, spoločne pracovať, vedieť uplatňovať svoj názor pri riešení problému a praktickej činnosti, učiť sa od ostatných, nieť zodpovednosť za prácu v tíme.

Vyučovacie metódy:

- ☞ názorného ukážky fyzickej práce
- ☞ motivačné rozprávanie, rozhovor
- ☞ motivačná demonštrácia
- ☞ rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor
- ☞ beseda, diskusia
- ☞ pokus a pozorovanie
- ☞ manipulácia s prírodninami a pracovnými nástrojmi
- ☞ didaktická hra
- ☞ inštruktaž
- ☞ praktické aktivity
- ☞ práca s knihou a textom
- ☞ problémové metódy – brainstorming, heuristické metódy,
- ☞ využívanie IKT
- ☞ opakovania a precvičovania
- ☞ praktické aktivity a exkurzie

6. Učebné zdroje

Učebnice pestovateľských prác, živé prírodniny, zdroje IKT, materiály vydávané mimovládami ekologickými organizáciami, atlasy, encyklopédie a odborné publikácie Metódy a formy práce, ktoré budú motivovať a usmerňovať žiakov na vyučovaní.

5. ročník:

Jozef Ivan.: Pestovateľské práce pre 5. ročník základných škôl, SPN, Bratislava 2007

6. ročník:

Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

Školský vzdelávací program

Jozef Ivan, Andrej Milec.: Pestovateľské práce pre 6. ročník, SPN, Bratislava 2006

9.ročník

Jozef Ivan.: Pestovateľské práce pre 7.ročník základných škôl, SPN, Bratislava 2008

7. Hodnotenie predmetu

Učebný predmet pracovné vyučovanie bude klasifikovaný.

PRACOVNÉ VYUČOVANIE – TECHNICKÉ PRÁCE

Úprava časovej dotácie – zložky technické práce

Pracovné vyučovanie	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Školský vzdelávací program	0,5	0,5	0	0	0	1
Spolu	0,5	0,5	0	0	0	1

Týždenný počet hodín : 0,5 hodiny

Celkový počet hodín : 17

1. Charakteristika predmetu

Oblasť pracovného vyučovania zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť pracovné vyučovanie sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitou zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

2. Rozvíjajúce ciele

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativity a kladnému vzťahu k fyzickej práci.

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- vychovávať žiakov k správne - racionálnemu chápaniu techniky vo vzťahu príroda - spoločnosť – technika
- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili
- ukázať vzťah medzi človekom a technikou
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť)
- estetickému vnímaniu bezprostredného okolia žiaka
- k dodržiavaniu pracovných zásad, rozvíjaniu tvorivého samostatného myslenia

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- poznaniu základných informácií o technike ako spoločenskom jave

Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

Školský vzdelávací program

- rozvíjať plošno -priestorovú predstavivosť žiakov.
- získať základné poznatky o elektrickej energii, jej výrobe, rozvoze a využití,
- vedieť čítať jednoduché schémy zapojenia a podľa nich zapájať jednoduché obvody
- osvojiť si a rešpektovať zásady bezpečnej práce s elektrickým prúdom

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- oboznámeniu žiakov s hlavnými druhmi technických materiálov a ručných nástrojov; spôsobom zobrazovania technickej myšlienky - čítanie technických náčrtov a výkresov
- vedieť čítať jednoduché schémy zapojenia a podľa nich zapájať jednoduché obvody a ostatných technických výkresov
- osvojiť si a rešpektovať zásady bezpečnej práce s elektrickým prúdom a pracovnými nástrojmi
- získavaniu pracovných zručností a skúseností v oblasti technických materiálov, technologických postupov a nástrojov najčastejšie používanými

3. Témy, tematické okruhy

5. ročník

1. Človek a technika
2. Technické materiály. Suroviny výroba, energia.
3. Elektrická energia. jednoduché elektrické obvody.
4. Jednoduché stroje, druhy prevodov na prenos síl a pohybu

6. ročník

1. Princípy zobrazovania.
2. Základné operácie a nástroje na spracovanie technických materiálov.
3. Jednoduché stroje. Konštrukcia bicykla, základné opravárske a údržbárske činnosti.
4. Jednoduché stroje, druhy prevodov na prenos síl a pohybu.

4. Požiadavky na výstup

Pracovné kompetencie žiaka

-používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky
-□ pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt

Kompetencie žiaka

Všeobecné (univerzálne) kompetencie:

1. schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,

Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

Školský vzdelávací program

2. schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
3. schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
4. schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť

5. Metódy a formy

Na rozvoj matematickej kompetencie budeme na vyučovacích hodinách matematiky využívať tieto **vyučovacie metódy**:

Kognitívne metódy výučby sú systémom uvedomelých a cieľavedomých pôsobení učiteľa, ktorými riadi poznávaciu a praktickú činnosť žiakov zameranú na dosiahnutie cieľov výučby. Tento systém didaktických metód výučby zaisťuje osvojovanie prvých troch prvkov obsahu výučby (poznatkov o vonkajšom svete, skúsenosti z realizácie spôsobov činností a skúseností z tvorivej činnosti).

Podľa úrovne osvojovania poznatkov, samostatnosti a hĺbky poznávacej činnosti rozlišujeme metódy:

Výkladovo - ilustratívna metóda (metóda osvojovania poznatkov hotovým informovaním)

Učiteľ pri tejto metóde oznamuje žiakom hotovú informáciu, špeciálne vybrané poznatky, organizuje prijímanie informácie žiakmi, ukazuje vzory činností, v ktorých sa tieto poznatky aplikujú v praxi. Žiaci informáciu prijímajú, dostávajú ju do vedomia a fixujú v pamäti.

Reproduktívna metóda (metóda osvojovania skúseností zo spôsobov činnosti napodobovaním). Učiteľ pri reproduktívnej metóde organizuje systém cvičení na reprodukovanie činností, ktoré sú žiakom známe a pochopené prostredníctvom výkladovo-informatívnej metódy. Žiaci reprodukovávajú uvedenú činnosť. Časté opakovanie spôsobov činností in umožňuje nielen aplikovať, ale aj prehľbovať vedomosti, sčasti ich rozširovať, a tým súčasne zaisťovať ich trvalé osvojenie. Táto metóda sa realizuje formou systému cvičení.

Tradičné vyučovanie - je charakterizované hlavne tým, že na vyučovacích hodinách sa využíva predovšetkým **výkladovo-ilustratívna a reproduktívna metóda**. Obidve metódy zaisťujú osvojovanie hotových poznatkov a skúseností z realizácie známych spôsobov činností. Prvé dve metódy výučby zaisťujú prípravu mladej generácie pre reprodukciu, a tým aj uchovávanie nahromadenej kultúry. Nemôžu však naučiť tvorivej činnosti. To je možné len v problémovom vyučovaní.

- dialogické formy (rozhovor, diskusia)
- demonštračné formy (demonštrácia experimentu, postupu činnosti - ukážky riešenia úloh,
- zostavenia plánu, ukážky predmetov, javov, zobrazení)
- formy samostatnej práce žiakov (samostatné štúdium, pokus, diskusia medzi žiakmi,
- experimentálne a teoretické cvičenie, písomné a grafické práce, riešenie testu, príprava
- referátu, počítačovej prezentácie).

Tieto metodické formy sa v tradičnej pedagogickej literatúre nazývajú metódy (napr. slovné, názorné a praktické).

Sociálne formy výučby

Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

Školský vzdelávací program

- pri týchto formách výučby ide o usporiadanie výučby vzhľadom k jej subjektom (učiteľovi a študentom). Podľa počtu študentov aktuálne zapojených do interakcie s učiteľom a spôsobu ich práce rozlišujeme sociálne formy:

- **frontálna práca** (učiteľ pracuje súčasne s celou triedou, pôsobí na všetkých žiakov, napr. pri výklade, zadávaní úloh, hromadných previerkach),
- **individuálna práca** (učiteľ je v interakcii len s jedným žiakom, ktorý pracuje samostatne, napr. pri ústnom skúšaní, riešení príkladov, osvojovaní si určitej zručnosti),
- **skupinová práca** (učiteľ je v interakcii so skupinou, v ktorej žiaci spoločne pracujú na určitej úlohe, napr. v rámci cvičenia robia experiment, riešia zložitejšie úlohy, vypracovávajú určitý produkt materiálnej, či nemateriálnej povahy) Pri tejto sociálnej forme výučby je základnou podmienkou interakcia medzi žiakmi. Pôsobenie učiteľa sa dostáva do úzadia a má poradnú, kontrolnú a korekčnú funkciu. Skupinová práca môže byť diferencovaná a nediferencovaná. V tradičnej škole je najmenej častá skupinová práca. Pritom v nej obsiahnuté prvky spolupráce pôsobia zmierňujúco na individualistický charakter práce študentov, ktorý môže viesť k ich nadmernej súťaživosti.

Organizačné formy výučby

- vyučovacia hodina
- záujmová činnosť, krúžok,
- súťaž

6. Učebné zdroje

Technická výchova – Ivan. Krušpán a kol.

www.infovek.sk

Multimediálne CD

Jak věci pracují

7. Hodnotenie predmetu

Vyučovací predmet pracovné vyučovanie budeme klasifikovať.

Základná škola, Sídlisko II 1336, 093 01 Vranov nad Topľou

Školský vzdelávací program